

30- El Monestir de Santa Maria de la Murta- Alzira (Ribera Alta)

El monestir de Santa Maria de la Murta (segles XIV i XV) fou bastit a l'ombra del monestir de Sant Jeroni de Cotalba d'Alfauir, segons les directives de la congregació jerònima. La peça principal de l'edifici era l'església i la resta es distribuïa al voltant del claustre central. Malgrat les nombroses modificacions realitzades, encara es manté intacta la robusta torre dels Coloms (1528) i les dues basses que recullen l'aigua de la font de la Murta, canalitzada per un aqüeducte del segle XVIII. Ran d'una porta renaixentista hi ha les restes de l'antic claustre, l'església, les arcades o la torre de les Campanes.

El cenobi comptava amb multitud d'obres pictòriques d'importants pintors, com Albrecht Dürer, Jacopo Bassano, el paisatgista flamenc Paul Brill, Francesc Ribalta, Joan Ribalta, Pedro de Orrente, Luis de Morales, Josep de Ribera o Lorenzo Castro. Destacava el retaule quatrecentista adquirit a principis del segle XVI, així com els retaules Major, de la Crucifixió, de Sant Josep, de la Capella dels Reis, de la Nativitat, de Sant Jeroni, de Sant Pere i Sant Pau, del Calvari, del *Crist abraçant la creu* i del *Crist al Llimb* de Sebastiano del Piombo, conservats al Museu del Prado, o el retaule d'alabastre representant el Baptisme, portat d'Itàlia per Jeroni Vic i Vallterra, i conservat al Museu de Belles Arts de València. Comptava amb una taula de El Greco i un Salvador de Joan de Joanes, a banda de valuosos objectes litúrgics, un orgue del 1597 i una gran biblioteca.

Malgrat arribar a ser un dels monuments històric-artístics més importants del País Valencià, amb la desamortització del segle XIX, quan els monjos foren exclaustats i la propietat passà a mans privades, va partir nombrosos saquejos fins assolir un estat de ruïna total, que va cridar l'atenció històrica, literària i artística. La Murta és el monestir jerònim valencià que més incursions literàries ha suscitat.

«La Murta»- Òscar Martí